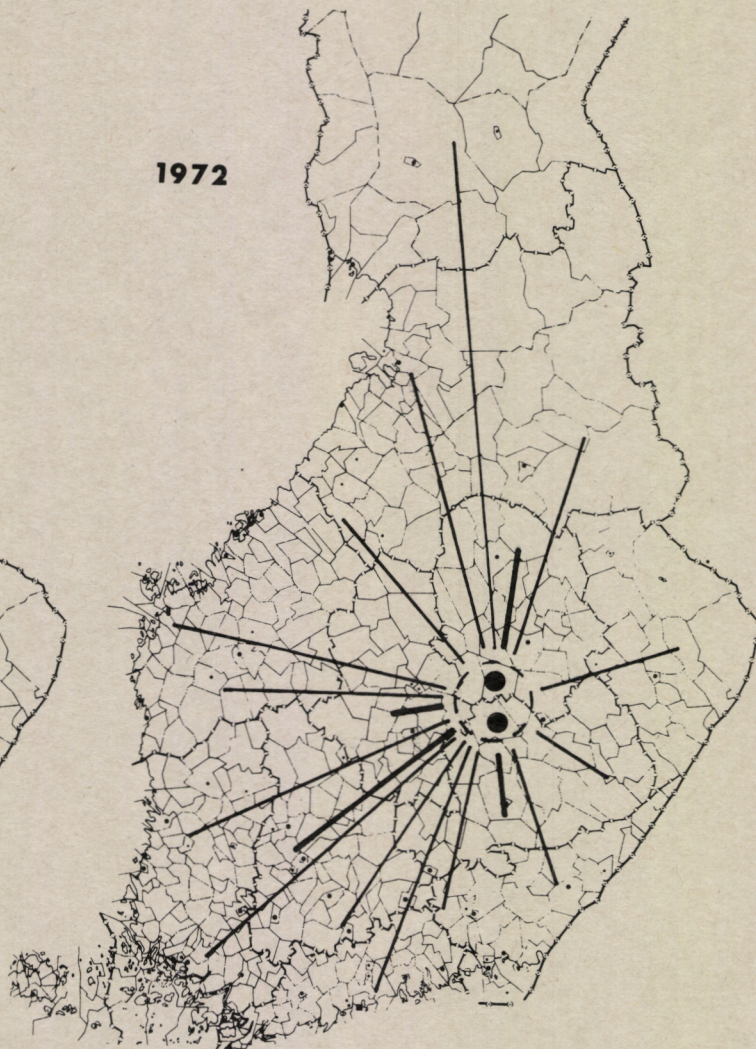
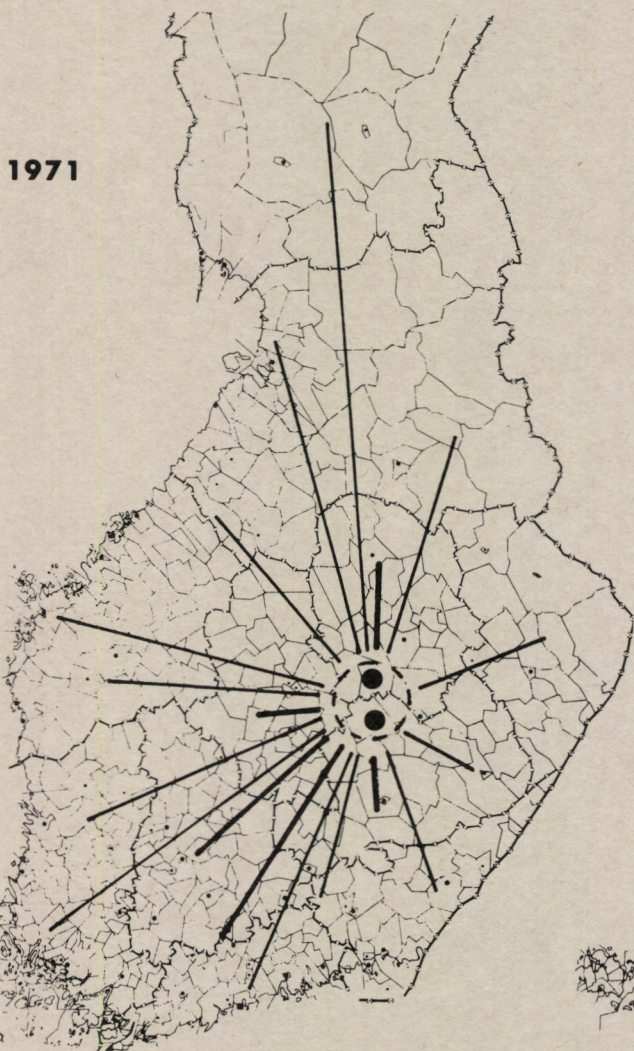

METSÄNTUTKIMUSLAITOS

METSÄNVILJELYN KOEASEMAN TIEDONANTOJA 13

1971

1972

MARTTI RUOTTINEN

**SUONENJOEN JA PIEKSÄMÄEN TAIMITARHOJEN
TAIMITOIMITUKSET VUOSINA 1971 JA 1972**

SUONENJOKI 1975

Metsäntutkimuslaitos
Muhoksen tutkimusasema

METSÄNTUTKIMUSLAITOS

METSÄNVILJELYN KOEASEMAN
TIEDONANTOJA 13

Martti Ruottinen

Suonenjoen ja Pieksämäen taimitarhojen taimitoimitukset
vuosina 1971 ja 1972

Esipuhe

Tämä selvitys on kuulunut metsäntutkimuslaitoksessa toimivan metsänviljelyn poikkitieteellisen tutkijaryhmän työohjelmaan. Se on suoritettu metsäntutkimuslaitoksen metsäekonomian tutkimusosastolla. Metsänhoitaja Martti R u o t t i n e n aloitti tutkimuksen suunnittelun toukokuussa 1972. Kerättyään tutkimusaineiston ja aloitettuaan sen käsittelyn hän kuitenkin siirtyi v:n 1973 alussa toisen työnantajan palvelukseen. Sen jälkeen hän on oman toimensa ohella huolehtinut aineiston tietojenkäsittelystä ja käsikirjoituksen laatimisesta.

Tutkimuksen suunnitteluvaiheessa antoi neuvoja nykyinen vt. prof. Matti L e i k o l a. Hän teki myös alustavaan käsikirjoitukseen yleensä varteenotettuja kriittisiä huomautuksia. Aineiston keruuta metsäntutkimuslaitoksen Suonenjoen taimitarhalla auttoivat koeaseman silloisen esimiehen, fil.kand. Jyrki R a u l o n ja metsäteknikko Leo T e r v o n neuvot. Metsänjalostussäätien Pieksämäen taimitarhalla aineiston keruuta helpotti erityisesti taimitarhanhoitaja, metsäteknikko Olli A r o s e n avulias suhtautuminen asiaan.

Kiitän edellä mainittujen lisäksi myös muita tutkimuksen eri vaiheisiin osallistuneita henkilöitä.

Helsingissä joulukuussa 1974

Jouko Hämäläinen

Sisällysluettelo

	Sivu
1. Johdanto	7
2. Tutkimusmenetelmä ja aineisto	8
3. Aineiston keruu	9
4. Tulokset	10
41. Taimien jakautuma puulajeittain ja taimilajeittain .	10
42. Taimien lähetysaikajakautuma	12
43. Taimien toimitustapajakautuma	15
44. Taimien pakkausmateriaalit ja materiaalikustannus ..	16
45. Taimien käyttöpaikkakunta	17
46. Taimierän ja -lähetyksen keskikoko sekä taimien keskihinta	18
47. Taimien kuljetusmatka	20
48. Taimien kuljetuskustannus	21
5. Tulosten tarkastelua	22
6. Tiivistelmä	24
Kirjallisuusluettelo	27
Liitetaulukot	28

1. Johdanto

Taimituotanto on maassamme varsin laajaa ja sitä harjoitetaan monilla erityyppisillä taimitarhoilla. Vuoden 1972 lopussa taimitarhojen tehopinta-ala oli kaikkiaan 925.1 ha, josta valtaosa eli 877.7 ha oli avomaata (Metsätilastollinen ... 1972). Luonteeltaan äärityyppeinä voitaneen pitää metsänhoitoyhdistysten ja 4-H -kerholaisten omistamia, pääasiassa taimitarhan omistajaa tai lähiympäristöä palvelevia pieniä taimitarhoja ja toisaalta metsäntutkimuslaitoksen ja Metsänjalostussäätiön taimitarhoja, joiden toimintaan kuuluu mm. järjestelmällinen taimituotantokokeilu. Taimia toimitetaan näiltä taimitarhoilta pitkienkin matkojen päähän, jolloin kuljetusetäisyys antaa toimituksille oman leimansa.

Taimitoimituksista on ollut saatavana varsin niukasti tietoja. Y l i - V a k k u r i n (1957) selvitys on ollut ainoa laatuaan. Lisätietoa on kaivattu sekä itse taimista että niiden toimitusten eri vaiheista, erityisesti taimien kuntoa ja metsänviljelyiden onnistumista silmälläpitäen.

Tämän selvityksen tehtävänä on taimitarhoilta koottavan aineiston perusteella saada tietoa taimien toimitustavoista, pakkausmateriaaleista ja -kustannuksista, taimien käyttöpaikkakunnista, taimierien ja -lähetysten keskikoosta, taimien kuljetusmatkoista ja -kustannuksista sekä taimien keskihinnnoista. Tutkimuksen osatavoitteeksi voidaan lisäksi katsoa kokemuksen hankkiminen mahdollisten laajempien ja perusteellisempien taimien kuljetustutkimuksien suorittamista varten.

2. Tutkimusmenetelmä ja aineisto

Tutkimuksen aineisto kerättiin kahdelta varsin erilaiselta ja eri kokoiselta taimitarhalta: metsäntutkimuslaitoksen Suomenjoen taimitarhalta ($62^{\circ}39'p$, $27^{\circ}05'i$, 141 m mpy) ja Metsänjalostussäätion Pieksämäen taimitarhalta ($62^{\circ}17'p$, $27^{\circ}05'i$, 115 m mpy), joka sijaitsee noin 50 km edellistä etelämpänä.

Seuraavassa määritellään kaksi tässä tutkimuksessa käytettävää käsitettä. **T a i m i e r ä l l ä** tarkoitetaan joukkoa saman puulajin ja taimilajin taimia, joka on yhdellä toimituskerralla lähetetty samaa kuljetusvälinettä käyttäen samaan käyttöpaikkaan. **T a i m i l ä h e t y k s e l l ä** tarkoitetaan yhtä tai useampaa taimierää, joka tai jotka on yhdellä toimituskerralla lähetetty samaa kuljetusvälinettä käyttäen samaan käyttöpaikkaan.

Tutkimusaineisto sisältää tiedot v. 1971 ja 1972 em. taimitarhoilta toimitetuista taimilähetyksistä. Aineistosta jouduttiin kuitenkin karsimaan sellaisia taimieriä ja -lähetyksiä, joista kaikkia tietoja ei pystytty varmuudella selvittämään. Näin ollen tuloksissa esiintyvät taimimäärät ovat hieman pienempiä kuin todelliset toimitusmäärät. Tutkimusaineisto koostuu 22 eri p u u l a j i s t a, jotka kaikki olivat edustettuina v. 1971 näytteessä. Vuonna 1972 puulajeja oli 21 kpl. Taimien lukumäärä taimitarhoittain oli seuraava:

Taimitarha	1971		1972	
	Taimia, milj.kpl.	%	Taimia, milj.kpl.	%
Pieksämäki	13.12	83	11.51	81
Suonenjoki	2.70	17	2.65	19
Yht.	15.82	100	14.16	100

3. Aineiston keruu

Jokaisesta taimierästä kerättiin seuraavat tiedot:

1. Taimitarha
2. Lähetyspäivämäärä
3. Lähetysnumero
4. Puulaji
5. Taimilaji
6. Taimien kappalemäärä
7. Taimien kappalehinta
8. Taimien pakkausmateriaali
9. Pakkausmateriaalin velotushinta
10. Taimien toimitustapa
11. Kaukokuljetusmatkan pituus
12. Taimien käyttöpaikkakunta
13. Kaukokuljetuksen rahtimaksu

Taimien kuljetusmatkat taimitarhalta käyttöpaikkakunnalle selvitetiin kussakin tapauksessa käytetyn toimitustapavaihtoehdon mukaisesti. Rautatiekuljetuksen osalta käytettiin "Välimatkataulukkoa". (Valtionrautatiet 1972. Välimatkataulukko ...). Siitä saatuja tietoja jouduttiin tarkentamaan kartalta silloin kun taimien käyttöpaikka ei esiintynyt välimatkataulukossa. Muiden toimitustapojen kuljetusmatkat laskettiin maanteiden välimatkataulukkoita ja maantiekarttoja hyväksikäyttäen lyhintä tietä taimitarhalta käyttöpaikkakunnalle.

Huomattava osa taimien kuljetuskustannustiedoista saatiin sellaisinaan kyseisten taimilähetysten rautatie-, kuorma-auto- tai

linja-autorahतिकirjoista. Tiedot postimaksuista saatiin taimien lähetyksilmoituksista. Ostajan noutamien taimien kuljetuskustannukset laskettiin soveltaen Suomen Kuorma-autoliiton vahvistettuja kuljetustaksoja (Suomen Kuorma-autoliitto ry. ... kuljetusmaksutaulukot).

4. Tulokset

41. Taimien jakautuma puulajeittain ja taimilajeittain

Liitetaulukosta 1 näkyy, että männyn, kuusen ja rauduskoivun yhteinen osuus koko toimitetusta taimimäärästä oli kumpanakin vuotena yli 98 %. Puulajien keskinäisiä kappalemääräsuhteita vertailtaessa todetaan rauduskoivun osuuden kohonneen ilmeisesti koivun istutusten yleisen lisääntymisen vuoksi 2.6 %-yksikköä.

T a i m i l a j e j a oli v. 1971 kaikkiaan 50 kpl ja v. 1972 49 kpl. Kappalemääriltään suurimmat taimilajit olivat 1M, 1(L+A) 1M+1A, 1M+2A (taimilajien merkitsemisestä ks. Raulo & Hinttala 1972), joiden yhteinen määrä v. 1971 oli 12.76 milj. kpl eli 80.7 % ja v. 1972 10.45 milj. kpl, eli 74.5 %. Taimilajeittaisten kappalemäärien vuotuiset vaihtelut olivat verrattain suuria, niin kuin liitetaulukosta 2 ilmenee.

T a i m i l a j i r y h m i t t ä i n tarkasteltaessa havaitaan koulimattomien paljasjuuristen taimien määrissä vuoden kuluessa tapahtuneen suurta laskua (taulukko 1). Vuonna 1971

niitä oli 28.4 % ja v. 1972 vain 5.4 % kokonaistaimimäärästä. Suuri suhteellinen lasku oli myös kahdesti koulittujen paljasjuuristen taimien ryhmässä. Sitä vastoin koulimattomien rulla-, ruukku- ja kennotaimien sekä koulittujen rullataimien määrät ja osuudet kasvoivat voimakkaasti. Yleismuutoksena koko taimiaineistoa tarkasteltaessa todetaan siirtyminen paljasjuurisista taimista paakkujuurisiin taimiin. Muutoksen voimakkuutta kuvanee parhaiten se, että paakkujuuristen taimien määrä kasvoi yli kolminkertaiseksi, eli 2.67 milj. kappaleeseen v. 1972 oltuaan v. 1971 0.80 milj. kpl. Vastaavasti oli paakkujuuristen taimien suhteellinen osuus kokonaistaimimäärästä v. 1971 5.1 % ja 1972 18.8 %.

Taulukko 1. Taimien jakautuma taimilajiryhmittäin.

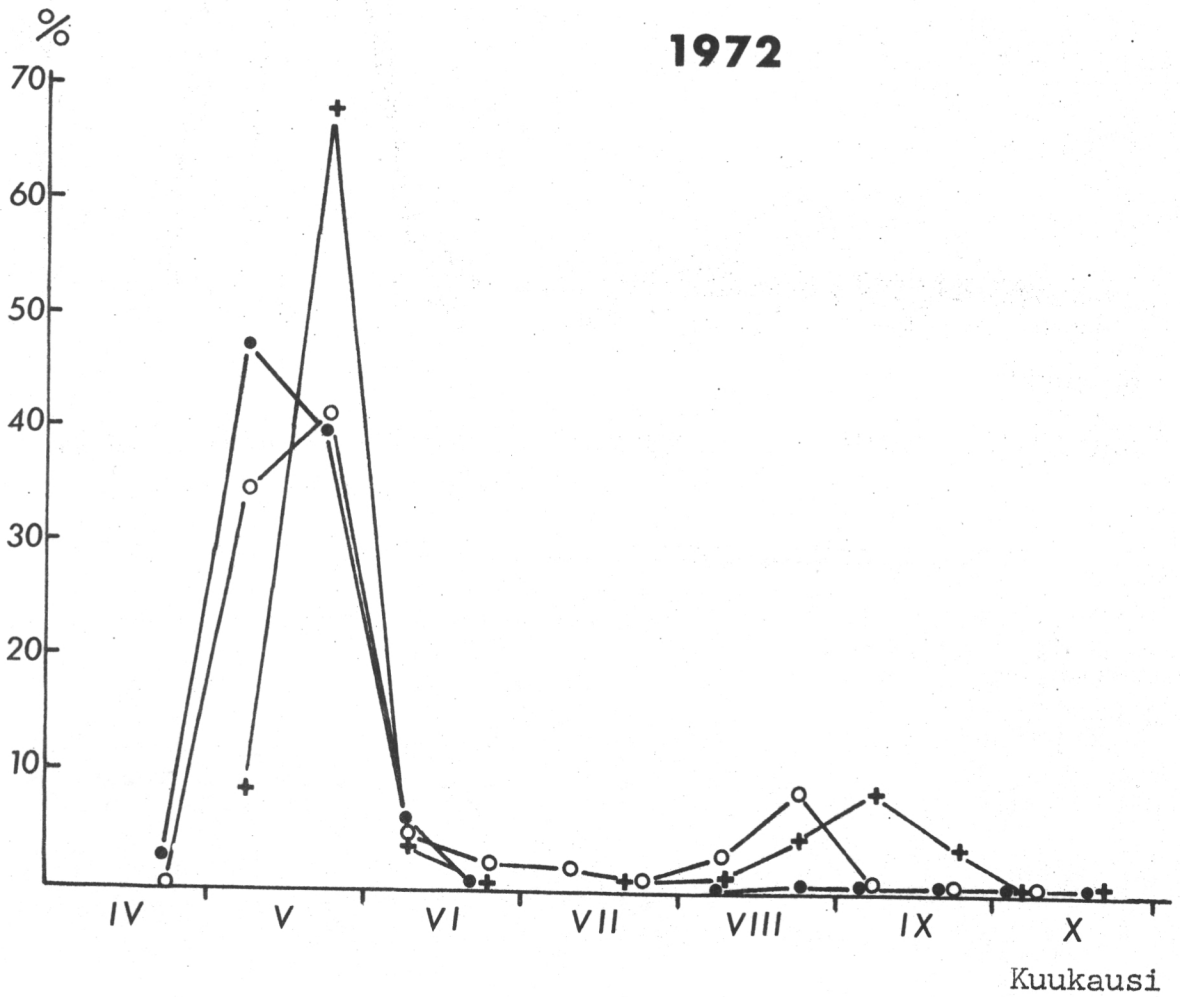
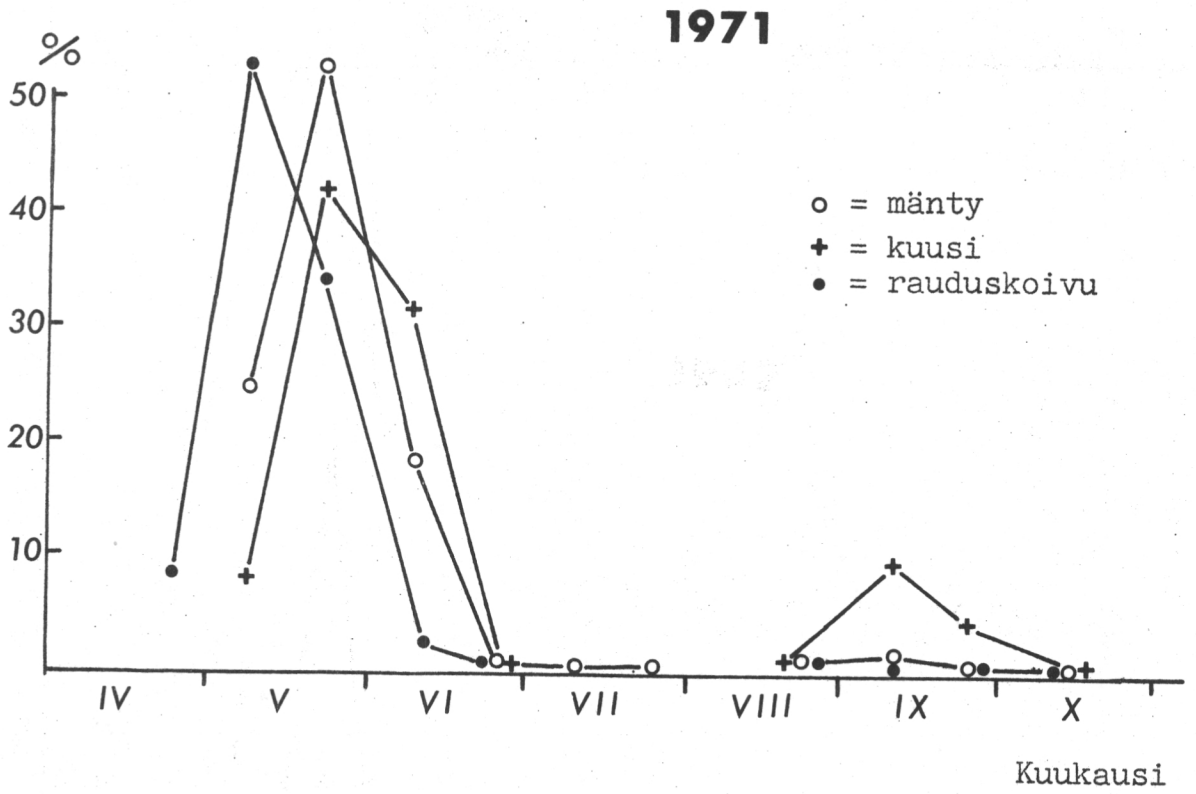
Taimilajiryhmä	1971		1972	
	Taimia, kpl	%	Taimia, kpl	%
Koulimaton rullataimi	25 750	0.2	574 670	4.1
- " - ruukku "	8 060	0.1	210 976	1.5
- " - kenno "	194 480	1.2	642 515	4.5
Koulittu rulla "	563 200	3.6	1 227 728	8.7
- " - ruukku "	700	Δ	-	-
- " - viilu "	10 800	0.1	10 034	0.1
Koulimaton paljasjuurinen taimi	4 504 496	28.4	757 025	5.4
Yhden kerran koulittu paljasjuurinen taimi	10 404 405	65.7	10 719 883	75.6
Kaksi kertaa koulittu paljasjuurinen taimi	105 513	0.7	13 990	0.1
Yht.	15 817 404	100.0	14 156 821	100.0

42. Taimien lähetysaikajakautuma

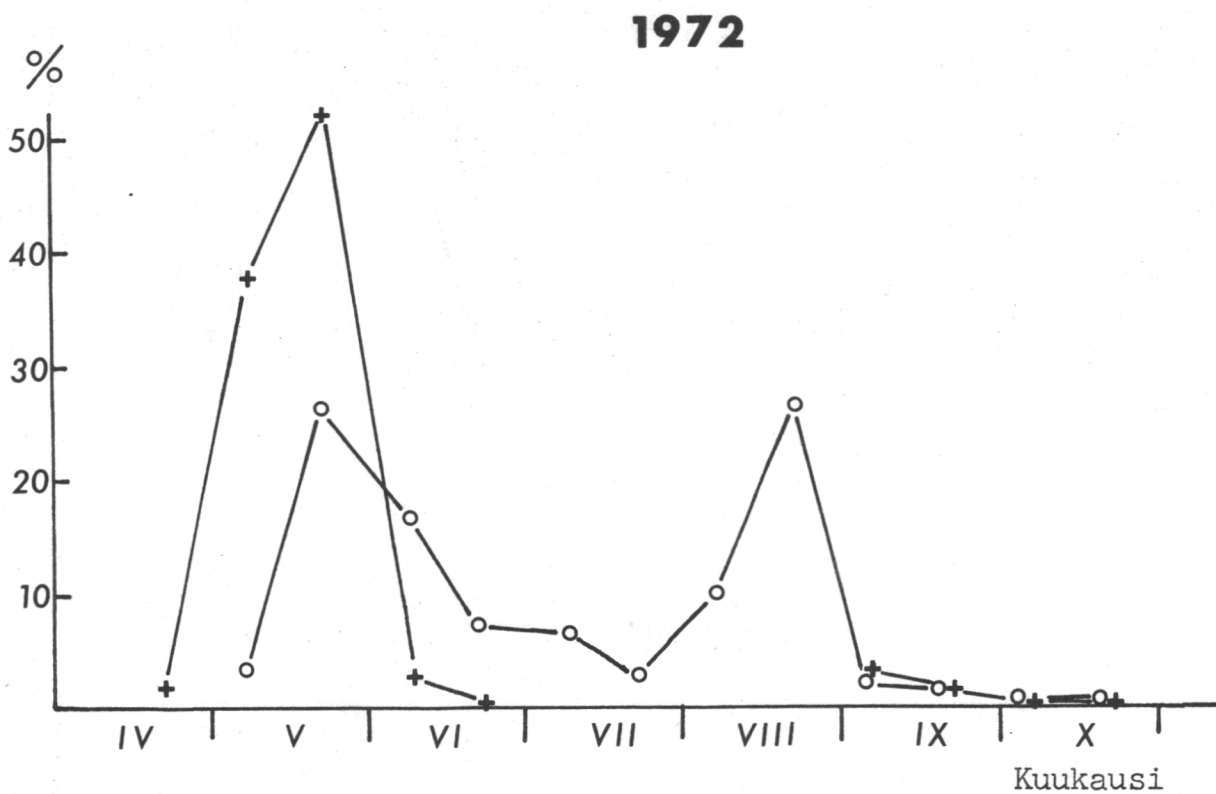
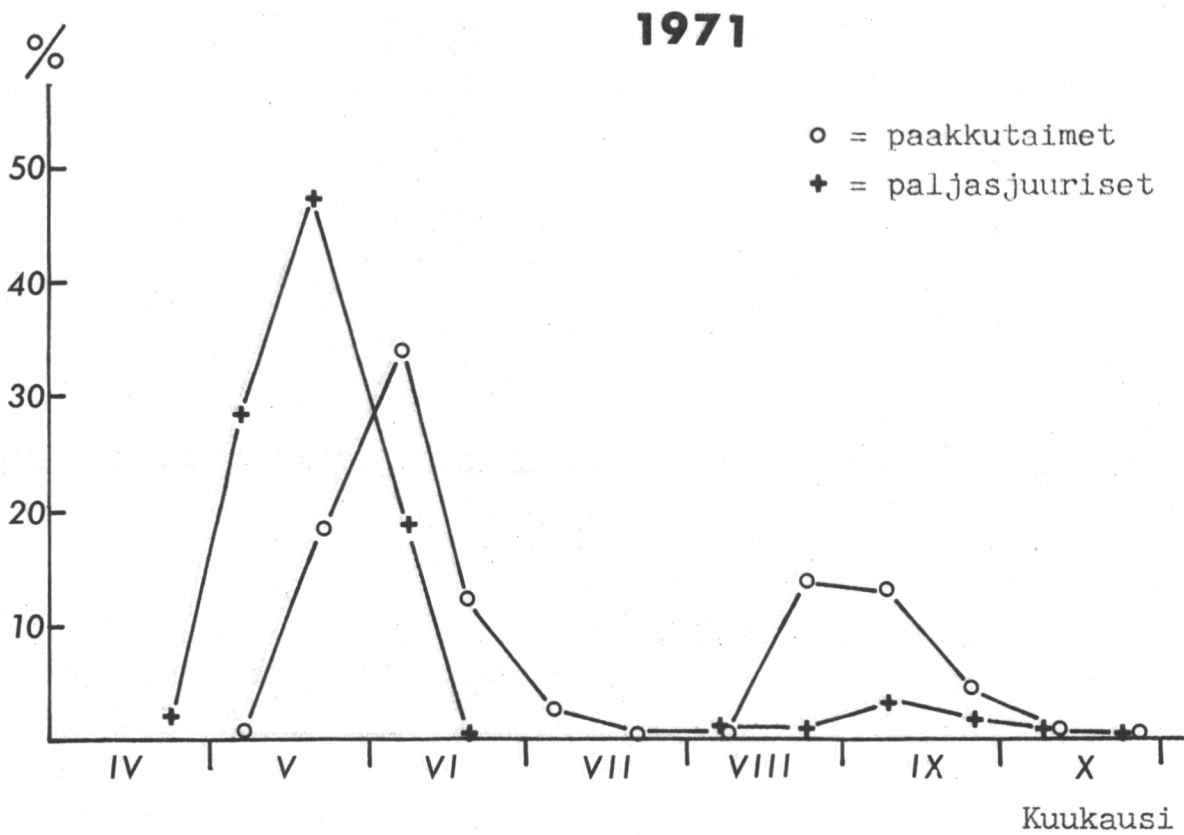
Taimien vilkkainta lähetysaikaa oli toukokuu ja kesäkuun alkupuolisko (kuva 1). Eri puulajien ja taimityyppien välillä oli selviä eroja. Rauduskoivulla toukokuun alkupuolisko oli vilkkainta aikaa, sillä kumpanakin vuotena lähetettiin noin puolet rauduksen taimista tuon ajanjakson kuluessa ja koko toukokuussa 88 % taimista. Sitä vastoin kuusen taimien vuotuisesta määrästä vain 9 % lähetettiin toukokuun alkupuoliskolla. Männyllä koko toukokuu oli vilkasta aikaa, sillä v. 1971 76 % ja v. 1972 77 % vuotuisesta taimimäärästä lähetettiin taimitarhalta toukokuun kuluessa, pääpainon ollessa kuukauden jälkipuoliskolla.

Kesäkuun puolen välin jälkeisenä kesäaikana lähetetyt taimimäärät olivat varsin vähäisiä, joskin niiden määrä kasvoi v. 1972 edellisvuotisesta. Tällä on ilmeinen yhteys paakkutaimien käytön lisääntymiseen. Syysistutuskauden alkaessa syyskuun alkupuoliskosta muodostui varsinkin kuusella uusi lähetyskuippu. Koko syyskuun aikana lähetettiin keskimäärin 14 % kuusen taimien vuotuisesta määrästä.

Tarkasteltaessa paljasjuuristen ja paakkutaimien lähetysaikajakautumaa havaitaan paakkutaimien jakautuman olevan odotusten mukaisesti tasaisempi kuin paljasjuuristen taimien (kuva 2). Lisäksi paakkutaimien huippusesonki on ollut hieman myöhemmin kuin paljasjuurisilla taimilla. Paakkutaimien lähetykset ovat jatkuneet v. 1972 läpi kesän ja v. 1971 ainoastaan elokuun alkupuoliskolla ei ollut yhtään kirjattua taimitoimitusta.

Kuva 1. Männyn, kuusen ja rauduskoivun taimien lähetysajat vv. 1971 ja 1972.

Kuva 2. Paljasjuuristen ja paakkutaimien lähetysajat
vv. 1971 ja 1972.

43. Taimien toimitustapajakautuma

Rautateitse taimitarhalta toimitetut lähetykset muodostivat oman selvästi muista erotettavissa olevan ryhmänsä. Niiden osuus kaikista taimista putosi 5 %:iin v. 1972 oltuaan edellisellä vuotena vielä lähes 10 %. Taimia lähetettiin myös postitse. Nämä lähetykset olivat keskimäärin varsin pieniä ja niiden osuus koko taimitoimituksista jäi erittäin vähäiseksi. Jonkin verran enemmän kuin postitse, taimia toimitettiin linja-atorahdina, vaikkakin kokonaiskuljetusmäärät jäivät pieniksi. Suurimman ryhmän muodostivat ne toimitukset, joissa taimet noudettiin ostajan toimesta suoraan taimitarhalta käyttäen mitä erilaisimpia kuljetusvälineitä. Pienimpiä taimimääriä haettiin henkilö- ja pakettiautoilla sekä traktoreilla ja suuria lähetyksiä erikoisesti taimien kuljetusta varten varustetuilla kuorma-autoilla. Tähän toimitustaparyhmään kuuluvien taimien osuus oli lähes 3/4 kaikista taimista (taulukko 2). Viidennen ja samalla toiseksi suurimman ryhmän muodostivat toimitukset, jotka yleensä jokin kuljetusliike tai yksityinen autoilija suoritti taimitarhan toimeksiannosta ("toimitus ostajalle").

Taulukko 2. Taimien toimitustapajakautuma.

Toimitustapa	1971		1972	
	Taimia, kpl	%	Taimia, kpl	%
Rautatie	1 559 677	9.9	716 197	5.0
Posti	9 681	0.1	-	-
Linja-auto	26 848	0.1	8 908	0.1
Nouto	11 756 563	74.3	10 036 441	70.9
Toimitus ostajalle	2 464 635	15.6	3 395 275	24.0
Yht.	15 817 404	100.0	14 156 821	100.0

44. Taimien pakkausmateriaalit ja materiaalikustannus

Taimien pakkaamiseen käytettiin monia eri materiaaleja riippuen pääasiassa taimilajin asettamista vaatimuksista. Pakkausmateriaalin lisäksi myös pakkausten koko vaihteli suuresti. Ylivoimaisesti eniten käytetty pakkaus sekä v. 1971 että 1972 oli muovisäkki (taulukko 3), joka soveltuu lähinnä peljasjuuristen taimien pakkaukseksi. Säkkejä oli käytössä useita eri kokoja, joista kulloinkin käytettiin lähinnä taimien koon mukaan sopivinta. Paakkutaimien pakkaukset olivat monesta eri materiaalista, kuten muovista, pahvista, puusta jne. Lisäksi pakkauksia oli useita eri tyyppisiä vastaten eri taimilajiryhmien asettamia vaatimuksia. Osa pakkauksista oli kertakäyttöisiä, osa taas erilaisia kuljetuslavoja, -kehikoita tai -laatikoita, jotka oli tarkoitettu useaa käyttökertaa varten. Paperisäkki, jota aiemmin käytettiin yleisesti pakkauksena, oli menettänyt asemansa muovisäkin hyväksi. Paperisäkkien osuus oli v. 1971 vajaan 0.5 %:n luokkaa ja v. 1972 sitä ei enää lainkaan käytetty pakkauksena.

Tässä selvityksessä ei otettu huomioon pakkaamiseen käytettävää työaikaa, joten kustannukset ovat pelkkiä materiaalikustannuksia. Sitä paitsi muiden pakkauksien kuin muovisäkkien materiaalikustannuksiakaan ei pystytty aineiston perusteella luotettavasti selvittämään. Muovisäkkien kustannukset tarkoittavat asiakkailta veloitetuista hintoista. Vuonna 1971 tämä veloitushinta oli 12.8 p/100 tainta ja v. 1972 20.3 p/100 tainta. Nousua oli siis lähes 60 %.

Taulukko 3. Taimien jakautuma pakkausmateriaalin mukaan.

Pakkausmateriaali	Osuus, %	
	1971	1972
Muovisäkki	95.1	93.7
Kennolaatikko	1.5	5.6
Laatikko rullataimille	3.0	Δ
Paperisäkki	0.4	-
Ilman pakkausta	-	0.7
Yhteensä	100.0	100.0

45. Taimien käyttöpaikkakunta

Tutkituilta taimitarhoilta toimitettiin taimia käytännöllisesti katsoen koko maahan. Valtaosa meni kuitenkin lähimpien piirimetsälautakuntien alueille (liitetaulukko 3). Kumpanakin vuotena Keski-Suomen ja Pohjois-Savon piirimetsälautakunnat saivat suurimmat taimimäärät ja niiden yhteenlaskettu osuus kasvoi 8 %-yksiköllä vastaten v. 1972 jo yli puolta kokonaisu- taimimäärästä. Keski- ja Itä-Suomen suuralueelle, joka käsittää Keski-Suomen, Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan, toimitettiin kumpanakin vuotena noin 2/3 koko taimimäärästä. Tämän suuralueen osuus kasvoi 6 %-yksiköllä vuodesta 1971 vuoteen 1972. On vaikeata sanoa kahden vuoden perusteella, kuvastaako tämä muutos taimitarhojen alueellisen työn- jaon paranemista.

46. Taimierän ja -lähetyksen keskikoko sekä taimien keskihinta

T a i m i e r i ä oli aineistossa v. 1971 yhteensä 1 437 kpl ja v. 1972 1 076 kpl. Keskimääräinen eräkoko oli v. 1971 n. 11 000 kpl. Seuraavana vuonna se kohosi n. 13 000 kappaleeseen (liitetaulukko 4). P u u l a j e i t t a i n keskimääräinen eräkoko vaihteli erittäin paljon (liitetaulukko 1). Suurin keskiarvo oli männyllä, v. 1971 n. 32 400 kpl ja v. 1972 n. 25 600 kpl. Samalla kun männyn eräkoko pieneni lähes neljänneksellä, kuusella ja rauduskoivulla eräkoko kasvoi. Kuusella se nousi n. 11 300:sta n. 12 800:aan kappaleeseen ja rauduskoivulla n. 6 700:sta n. 10 000:een kappaleeseen. Kaikkien muiden puulajien yhteinen keskimääräinen eräkoko nousi lähes kaksinkertaiseksi oltuaan v. 1971 n. 600 kpl ja v. 1972 n. 1 100 kpl. Taimierän keskikoko vaihteli paljon myös t a i m i l a j e i t t a i n (liitetaulukko 4). Vaihteluväli oli 2-103 333. Myös saman taimilajin keskimääräinen eräkoko vaihteli vuodesta toiseen huomattavasti. Paakkutaimilla oli havaittavissa keskimääräisen eräkoon huomattavaa kasvua, mitävastoin paljasjuuristen taimien eräkoko ei ko. vuosina muuttunut läheskään yhtä paljon. T a i m i l a j i r y h m i t t ä i s e t taimierien keskikoon muutokset olivat hyvin selväpiirteisiä (taulukko 4). Lukuunottamatta koulittuja viilutaimia kaikkien muiden paakkutaimilajiryhmien keskimääräinen eräkoko kasvoi jo yhdessä vuodessa voimakkaasti. Myös yhden kerran koulittujen paljasjuuristen taimien eräkoko kasvoi, mutta muiden paljasjuuristen taimien eräkoko pieneni huomattavasti. Myös taimierän keskikoko t o i m i t u s t a v o i t t a i n vaihteli paljon, kuten taulukosta 5 ilmenee.

Taimilähetyksiä oli v. 1971 842 kpl ja v. 1972 653 kpl keskimääräisten taimilukujen ollessa vastaavasti lähetystä kohti 18 790 kpl ja 21 680 kpl. Myös lähetysten keskikoko toimitustavoittain vaihteli voimakkaasti. Suurimmat lähetykset kuuluivat kumpanakin vuotena taimitarhalta ostajalle toimitettujen ryhmään (liitetaulukko 5). Niiden keskikoko oli v. 1971 39 100 kpl ja v. 1972 51 400 kpl, joten kasvu oli n. 31 %. Seuraavaksi suurimpia olivat taimitarhalta noudetut taimilähetykset, joiden keskikoko oli kumpanakin vuotena n. 25 000 kpl. Rautateitse toimitetut lähetykset olivat kooltaan vain n. 1/5 taimitarhalta noudettujen lähetysten keskikoosta.

Taulukko 4. Taimierän keskikoko taimilajiryhmittäin.

Taimilajiryhmä	Taimierän keskikoko, kpl	
	1971	1972
Koulimaton rullataimi	3 219	21 284
- " - ruukku "	537	19 180
- " - kenno "	17 680	20 726
Koulittu rulla "	6 786	11 693
- " - ruukku "	700	-
- " - viilu "	540	528
Koulimaton paljasjuurinen taimi	17 946	8 602
Yhden kerran koulittu paljasjuurinen taimi	12 269	14 827
Kaksi kertaa koulittu paljasjuurinen taimi	528	194
Keskiarvo	11 007	13 157

Taimien keskimääräinen hinta oli v. 1971 8.22 p/kpl ja v. 1972 9.95 p/kpl. Toimitustavoittain tarkastellen havaitaan

varsin selviä eroja taimien keskihinnoissa. Samalla kun rautateitse toimitettujen taimien määrä putosi v. 1972 noin puoleen edellisvuotisesta, niiden keskihinta nousi 2.79 p/kpl. Taimitarhalta noudettujen taimien keskihinta oli kumpanakin tarkasteluvuotena lähes sama kuin ostajalle toimitettujen taimien vastaava hinta (liitetaulukko 6). Mainittakoon, ettei taimien hintoihin ole sisällytetty pakkaus-, kuljetus- tai muita kustannuksia minkään toimitustavan osalta.

Taulukko 5. Taimierän keskikoko toimitustavoittain.

Toimitustapa	Taimierän keskikoko, kpl	
	1971	1972
Rautatie	3 398	2 713
Posti	968	-
Linja-auto	639	685
Nouto	15 150	15 025
Toimitus ostajalle	16 431	25 918
Keskiarvo	11 007	13 157

47. Taimien kuljetusmatka

Kumpanakin tarkasteltavana vuotena rautateitse toimitettujen taimien keskimääräinen kuljetusmatka oli pisin (taulukko 6). Lyhimmät kuljetusmatkat olivat v. 1971 postitse toimitetuilla taimilähetyksillä ja v. 1972 linja-autolähetyksillä.

Keskimäärin kuljetusmatkat lyhenivät yhdessä vuodessa melko paljon. Mikäli tämä edustaa yleistä kehityssuuntaa, sitä on

pidettävä ainakin pääosin myönteisenä. Tällöin mm. taimien kuljetuksen aiheuttamat kuivumis- ym. riskit pienenevät. Taimien kuljetusmatkan lyheneminen on luonnollinen seuraus luvussa 45 käsitellystä taimien toimitusalueiden keskittymisestä lähemmäksi taimitarhoja.

Taulukko 6. Taimien keskimääräinen kuljetusmatka toimitustavoittain.

Toimitustapa	Kuljetusmatka, km	
	1971	1972
Rautatie	222	196
Posti	108	-
Linja-auto	116	70
Nouto	136	124
Toimitus ostajalle	209	159
Keskiarvo	156	136

48. Taimien kuljetuskustannus

Taimien keskimääräiset kuljetuskustannukset toimitustavoittain jouduttiin laskemaan koko aineiston keskiarvoina, koska käytävissä ei ollut yksilöidymiä, esim. taimilajikohtaisia kuljetuskustannustietoja. Taulukossa 7 esitetyt luvut perustuvat niihin taimilähetyksiin, joiden kuljetuskustannukset voitiin määrittää luvussa 3 selostetulla tavalla.

Taulukko 7. Taimien keskimääräinen kuljetuskustannus toimitus-
tavoittain.

Toimitustapa	Kuljetuskustannus, p/km/100 kpl	
	1971	1972
Rautatie	0.26	0.40
Posti	2.76	-
Linja-auto	1.28	4.99
Nouto	0.20	0.30
Toimitus ostajalle	0.11	0.22
Keskiarvo	0.20	0.29

5. Tulosten tarkastelua

Taimien kasvatus taimitarhassa hallitaan meillä jo yleisesti, ja taimitarhojen tuottama metsänviljelymateriaali on valtaosaltaan erittäin hyvälaatuista. Uudet taimiluokitukset tulevat vielä entisestään tarkentamaan laatuvaatimuksia. Toisaalta tiedetään, että metsänviljely ei aina onnistu läheskään tyydyttävästi. Kysymys taimien kuljetusketjun vaiheista ja sen aikana taimille sattuvista vaurioista on sen vuoksi eräs metsänviljelyn ketjun tämän hetken kaikkein kiireisintä tutkimusta vaativia aiheita.

Tässä tutkimuksessa käytettyä menetelmää edelleen kehittämällä ja soveltaen voitaisiin suorittaa koko maata tai tiettyä osaluuetta koskeva tutkimus, jossa pyrittäisiin selvittämään myös muita taimitoimituksiin kuuluvia seikkoja. Tällaisia voisivat

olla esim. kuljetusten kesto aika, lähikuljetus, kuljetusketju-
ja pakkausvaihtoehdot, kuljetuskustannusten tarkempi jaotus
sekä kuljetusten järkeistäminen optimointimallia hyväksikäyt-
täen.

6. Tiivistelmä

Suonenjoen ja Pieksämäen taimitarhojen taimitoimituksia selvitettiin kahtena peräkkäisenä vuonna (1971 ja 1972) lähetetyistä taimista tehtyjen lähetyksilmoitusten perusteella. Aineisto käsitti 22 puulajia, joista kolmen pääpuulajin yhteinen osuus kumpanakin vuonna oli yli 98 %. Taimilajeja oli 69 kpl, joista tärkeimmät olivat 1M, 1(L+A), 1M+1A, 1M+2A. Paakkutaimien määrä nousi v. 1972 2.67 milj. kpl:een oltuaan edellisellä vuonna 0.80 milj. kpl. Koulimattomien paljasjuuristen taimien ryhmä väheni eniten, sillä se supistui 4.50 milj. kpl:sta 0.76 milj. kpl:een.

Taimien vilkkainta lähetyksaikaa oli toukokuu ja kesäkuun alkupuolisko. Männyllä ja kuusella toimitusten huippu ajoittui toukokuun jälkipuoliskolle, kun taas rauduskoivun vilkkain lähetyksaika oli toukokuun alkupuoliskolla. Paljasjuuristen ja paakkutaimien välillä oli selvä ero lähetyksajakautumisissa. Paakkutaimien lähetykset jaksottuivat pitemmälle aikavälille ja lisäksi huippukausi ajoittui hieman myöhemmäksi kuin paljasjuurisilla taimilla.

Valtaosan taimista, n. 3/4, ostajat hakivat suoraan taimitarhalta joko omilla tai vuokratuilla ajoneuvoilla. Toiseksi suurimman ryhmän muodostivat toimitukset, jotka jokin kuljetusliike tai yksityinen autoilija suoritti taimitarhan toimeksiannosta.

Eniten käytetty taimipakkaus oli muovisäkki, jota käytettiin lähinnä paljasjuurisille taimille. Paakkutaimien kuljetuksessa käytettiin lukuisia erilaisia sekä kertakäyttöisiä että useampaa käyttökertaa varten tarkoitettuja kuljetuslavoja, -kehi-koita ja -laatikoita. Muovisäkkien osalta keskimääräiset pak-kauksen materiaalikustannukset (veloitushinnat) olivat v. 1971 12.8 p/100 tainta ja v. 1972 20.3 p/100 tainta. Taimien käyttö- paikat jakautuivat lähes koko maan alueelle. Valtaosa taimista jäi kuitenkin lähimpien piirimetsälautakuntien alueille. Taimi- tarhoja lähinnä olevien piirimetsälautakuntien osuus kasvoi jonkin verran v:sta 1971 vuoteen 1972, samalla kun taimien kes- kimääräiset kuljetusmatkat lyhenivät.

Taimierän keskikoko oli v. 1971 11 000 kpl. Seuraavana vuonna se kohosi 13 000 kappaleeseen. Suurin keskimääräinen eräkoko oli männyllä, v. 1971 32 400 kpl ja v. 1972 25 600 kpl. Kuusen eräkoko kasvoi vastaavana aikana 11 300:sta 12 800:aan kappaleeseen ja rauduskoivun 6 700:sta 10 000:een kappaleeseen. Taimilajeittaiset eräkoot vaihtelivat huomattavasti. Lukuunot- tamatta koulittuja viilutaimia kaikkien muiden paakkutaimilaji- ryhmien eräkoko kasvoi tarkastelukauden aikana voimakkaasti. Myös yhden kerran koulittujen paljasjuuristen taimien eräkoko kasvoi. - Keskimäärin suurimmat taimilähetykset kuuluivat kum- panakin vuotena taimitarhalta ostajalle toimitettujen ryhmään. Niiden keskikoko oli v. 1971 39 100 kpl ja v. 1972 51 400 kpl, joten kasvu oli n. 31 %. Taimien keskihinta oli v. 1971 8.22 p/kpl ja v. 1972 9.95 p/kpl. Toimitustavoittain ja käyttöalu- eittain keskihinta vaihteli huomattavasti.

Keskimääräiset kuljetusmatkat vaihtelivat paljon toimitustavoittain. Kaikkein pisimmät ne olivat rautatiekuljetuksissa, v. 1971 222 km ja v. 1972 196 km. Myös taimien kuljetuskustannukset vaihtelivat huomattavasti toimitustavoittain. Suurimmat ne olivat postitse ja linja-autolla menneillä taimilähetyksillä ja pienimmät taimitarhan järjestämällä kuljetuksilla, joilla ne olivat v. 1971 keskimäärin 0.11 p/km/100 kpl ja v. 1972 0.22 p/km/100 kpl.

Kirjallisuusluettelo

Metsätilastollinen vuosikirja 1972. Suomen virallinen tilasto
XVII A:5. 1974. Helsinki.

Raulo, J. & Hinttala, T. 1972. Taimilajien merkitsemisestä.
Metsä ja Puu 5/1972. Hämeenlinna.

Suomen Kuorma-autoliitto ry. Vuosina 1971-72 voimassaolleet
kuljetusmaksutaulukot.

Valtionrautatiet. 1971. Välimatkataulukko 1.1.1971. Eripainos.
Rautatieliikenne-lehti 1/1971.

Yli-Vakkuri, P. 1957. Tutkimuksia taimien pakkauksesta ja kul-
jetuksesta. Summary: Investigations into the packing
and transportation of plants. Metsäntutkimuslaitoksen
julkaisuja 49.1.

Liitetaulukko 1. Taimien lukumäärä puulajeittain ja keskimääräinen taimierä.

Puulaji	1971			1972		
	kpl	%	kpl/erä	kpl	%	kpl/erä
Mänty	8 876 082	56.1	32 394	7 479 051	52.8	25 613
Kuusi	3 688 545	23.3	11 280	3 365 634	23.8	12 846
Rauduskoivu	3 016 447	19.1	6 688	3 078 205	21.7	9 962
Hybridihaapa	72 084	0.5	1 163	49 735	0.4	995
Lehtikuusi	15 024	0.1	884	17 079	0.1	776
Sembrämänty	1 988	△	38	1 523	△	73
Palsamikuusi	2 894	△	56	633	△	45
Peucemänty	5 718	△	139	5 119	△	640
Lännen palsamikuusi	445	△	25	2 120	△	707
Douglaskuusi	77	△	6	101	△	51
Murrayn mänty	13 665	0.1	4 555	55 200	0.4	9 200
Valkokuusi	7	△	2	103	△	34
Pihtakuusi	3 549	△	161	214	△	43
Veitchin kuusi	40	△	3	-	-	-
Visakoivu	30	△	30	13 090	0.1	873
Tervaleppä	90 950	0.6	1 684	81 219	0.6	1 592
Harmaaleppä	400	△	200	5 700	0.1	1 425
Vaahtera	7 089	0.1	544	1 983	△	661
Vuorimänty	111	△	28	55	△	18
Tuija	5	△	3	50	△	50
Omorica-kuusi	1 249	△	208	1	△	1
Hieskoivu	21 005	0.1	2 626	6	△	6
Yhteensä	15 817 404	100.0	11 007	14 156 821	100.0	13 157

Liitetaulukko 2. Taimien jakautuma taimilajeittain.

Taimilaji	Taimia, kpl		Taimilaji	Taimia, kpl	
	1971	1972		1971	1972
1Lr	750	310 000	1(L+A)+1A		1 550
2Ar	25 000	240 750	1(1+A), 1A		3 025
1Lt	5 450	210 626	1(L+A)+2A		2 100
1Mt	800		1(L+A), 2A		170
1Lk	194 480	562 165	1(L+M)	12	
1M	3 401 041	755 025	1A+1A	93 775	256 320
1A	397 445	800	2A+1A		19 600
2A	703 200		2A+2A	130 900	324 780
1(L-A)	2 810	150	1M+1A	5 390 652	5 321 343
1(L-A), 1A		1 050	1M+2A	1 760 682	2 347 872
1(Lr+Ar)	2 200	44 233	1M+3A	8 800	734
1Lr+1Ar	97 500	670 520	2M+2A	614 850	
1(L+Ar)	49 250		2M+3A	1 000	
1M+1Ar	22 770	5 650	2M+4A	1 290	
1M+2Ar		4 300	2M+5A	1 249	
1A+1Ar	391 480	502 475	3M+3A	4 224	
2A+1Ar		550	1Mk		80 000
1(Lt+At)	700		1(M+A), 1A	8 015	79 330
1(Lt-At), 1At		350	1M+1M	75	
1(Lk-Ak), 1Ak		350	1M+2M		20 000
1M+1Av	1 720		1M+2A/1A	91 200	
1M+2Av	3 000	2 600	2A+2A/1A	33 200	191 520
1M+2Mv	1 500		1(M+A)+1M	3 000	
1M+1Mv-2Av	500		1M+1A+1A	6 376	4
1M+1(Mv,Av), 1(Mv,Av)	4 080	4 040	1M+1A+2A	968	3
2A+1(Mv-Av)		3 394	1M+1A+3A	3	449
1(Mt+A)		2 275	1M+2A+3A		7 934
1(Lk+A)	55 575	11 556	2M+2A+2A	6 725	
1(Lk+A), 2A		300	2M+2A+3A	1 204	1 626
1(Lt-At)	1 810		1M+2A+1A	20 200	20
1(Lt+A)	3 695		2M+4A+1A	10	182
1(Lt+M), 1M	10	1 900	3M+3A+1A	257	122
1(L-A)+1A		18 750	1(M+A)+1A	66 765	
1(L+A)	2 205 201	2 119 033	1(Lr-Ar)		23 920
1(L-A)+2A		1 375	Yht.	15 817 404	14 156 821

Liitetaulukko 3. Taimien jakautuma käyttöalueen mukaan piirimetsälautakunnittain.

Piirimetsälautakunta	Osuus, %	
	1971	1972
Helsinki	1.1	1.2
Lounais-Suomi	0.3	△
Satakunta	0.8	0.6
Uusimaa-Häme	10.8	8.0
Pirkka-Häme	17.4	16.0
Itä-Häme	2.0	1.6
Etelä-Savo	12.5	9.3
Etelä-Karjala	1.1	2.2
Itä-Savo	5.2	4.0
Pohjois-Karjala	0.5	4.3
Pohjois-Savo	14.7	30.6
Keski-Suomi	28.9	21.0
Etelä-Pohjanmaa	1.4	0.6
Vaasa	2.7	-
Keski-Pohjanmaa	0.5	0.6
Kainuu	△	△
Pohjois-Pohjanmaa	0.1	△
Lappi	△	-
Yhteensä	100.0	100.0

Liitetaulukko 4. Taimierän keskikoko taimilajeittain.

Taimilaji	Taimierän keskikoko, kpl		Taimilaji	Taimierän keskikoko, kpl	
	1971	1972		1971	1972
1Lr	250	103 333	1(L+A)+1A	-	775
2Ar	5 000	26 750	1(L+A), 1A	-	1 512
1Lt	1 090	21 063	1(L+A)+2A	-	2 100
1Mt	800	-	1(L+A), 2A	-	85
1Lk	17 680	20 821	1(L+M)	12	-
1M	18 187	9 438	1A+1A	3 607	7 767
1A	10 459	200	2A+1A	-	6 533
2A	46 880	-	2A+2A	14 544	10 149
1(L-A)	255	150	1M+1A	37 962	30 408
1(L-A), 1A	-	350	1M+2A	7 931	13 416
1(Lr+Ar)	1 100	2 212	1M+3A	1 100	122
1Lr+1Ar	3 750	23 947	2M+2A	25 619	-
1(L+Ar)	16 417	-	2M+3A	1 000	-
1M+1Ar	1 752	942	2M+4A	76	-
1M+2Ar	-	717	2M+5A	208	-
1A+1Ar	10 038	11 685	3M+3A	192	-
2A+1Ar	-	275	1Mk	-	26 667
1(Lt+At)	700	-	1(M+A), 1A	1 145	2 938
1(Lt-At), 1At	-	350	1M+1M	38	-
1(Lk-Ak), 1Ak	-	350	1M+2M	-	5 000
1M+1Av	215	-	1M+2A/1A	9 120	-
1M+2Av	3 000	867	2A+2A/1A	3 689	6 384
1M+2Mv	1 500	-	1(M+A)+1M	3 000	-
1M+1Mv-2Av	500	-	1M+1A+1A	708	4
1M+1(Mv,Av), (Mv,Av)	453	449	1M+1A+2A	138	3
2A+1(Mv-Av)	-	485	1M+1A+3A	2	64
1(Mt+A)	-	2 275	1M+2A+3A	-	240
1(Lk+A)	7 939	2 311	2M+2A+2A	44	-
1(Lk+A), 2A	-	150	2M+2A+3A	100	136
1(Lt-At)	201	-	1M+2A+1A	20 200	20
1(Lt+A)	1 848	-	2M+4A+1A	10	20
1(Lt+M), 1M	10	271	3M+3A+1A	64	24
1(L-A)+1A	-	18 750	1(M+A)+1A	9 538	-
1(L+A)	6 642	9 765	1(Lr-Ar)	-	1 595
1(L-A)+2A	-	1 375	Keskiarvo	11 007	13 157

Liitetaulukko 5. Taimilähetyksen keskikoko toimitustavoittain ja käyttöalueen mukaan piirimetsälautakunnittain.

Piirimetsälautakunta	Taimilähetyksen keskikoko, kpl											
	1971						1972					
	Rautatie	Posti	Linja-auto	Nouto	Toimitus ostajalle	Rautatie	Posti	Linja-auto	Nouto	Toimitus ostajalle		
Helsinki	3 441	-	-	314	50 000	1 763	-	-	2 917	52 900		
Lounais-Suomi	5 527	-	-	3	-	700	-	-	-	-		
Satakunta	3 090	55	-	38 025	-	1 258	-	10 266	-	-		
Uusimaa-Häme	2 633	-	-	52 944	85 286	6 475	-	59 096	64 929	-		
Pirkanmaa-Häme	9 027	500	-	332 236	27 592	8 829	-	191 189	42 294	-		
Itä-Häme	3 600	-	1 092	45 583	-	8 055	-	19 469	7 250	-		
Etelä-Savo	9 253	-	2 142	8 906	12 050	2 835	-	8 841	-	-		
Etelä-Karjala	9 271	-	-	10 067	-	1 533	-	31 016	-	-		
Itä-Savo	3 988	-	2 070	48 005	250 000	2 434	-	13 947	65 133	-		
Pohjois-Karjala	1 561	-	-	13 000	5 837	2 191	-	13 131	78 108	-		
Pohjois-Savo	6 942	20	100	11 829	19 157	1 271	-	20 625	45 955	-		
Keski-Suomi	5 211	9 000	6	50 855	29 830	5 990	-	69 494	50 427	-		
Etelä-Pohjanmaa	13 642	-	-	30 468	-	9 089	-	25 400	-	-		
Vaasa	-	-	-	420 000	-	350	-	-	-	-		
Keski-Pohjanmaa	10 536	-	-	1 200	-	1 783	-	71 767	-	-		
Kainuu	836	50	-	-	-	1 010	-	-	-	-		
Pohjois-Pohjanmaa	4 745	-	-	-	-	185	-	-	-	-		
Lappi	-	-	-	2 000	-	-	-	-	-	-		
Keskiarvo	5 550	1 613	1 492	24 803	39 121	3 957	-	25 409	51 444	-		

Liitetaulukko 6. Taimien keskihinta toimitustavoittain ja käyttöalueen mukaan piirimetsä-
lautakunnittain.

Piirimetsälautakunta	Taimien keskihinta, p/kpl										
	1971					1972					
	Rautatie	Posti	Linja-auto	Nouto	Toimitus ostajalle	Rautatie	Posti	Linja-auto	Nouto	Toimitus ostajalle	Toimitus ostajalle
Helsinki	12.6	-	-	14.4	13.4	19.2	-	-	16.4	9.6	9.6
Lounais-Suomi	13.6	-	-	300.0	-	12.4	-	-	-	-	-
Satakunta	7.8	38.2	-	15.9	-	10.9	-	84.7	-	-	-
Uusimaa-Häme	32.2	-	-	9.6	5.6	5.7	-	9.0	9.0	9.2	9.2
Pirkanmaa-Häme	8.6	2.8	-	7.3	10.1	9.9	-	9.4	9.4	9.7	9.7
Itä-Häme	9.0	-	7.4	13.6	-	10.6	-	11.8	11.8	6.3	6.3
Etelä-Savo	5.4	-	12.0	10.0	11.2	16.8	-	11.6	9.9	-	-
Etelä-Karjala	4.0	-	-	7.4	-	18.6	-	8.6	8.6	-	-
Itä-Savo	16.2	-	7.6	9.4	2.8	12.6	-	9.7	14.4	5.1	5.1
Pohjois-Karjala	17.4	-	-	11.3	10.5	16.8	-	-	7.6	14.5	14.5
Pohjois-Savo	5.3	28.0	9.0	8.2	14.1	13.5	-	8.6	9.3	10.3	10.3
Keski-Suomi	7.9	5.0	325.0	7.4	10.3	10.9	-	15.0	8.8	6.5	6.5
Etelä-Pohjanmaa	8.5	-	-	8.7	-	9.2	-	-	9.4	-	-
Vaasa	-	-	-	2.7	-	9.4	-	-	-	-	-
Keski-Pohjanmaa	11.7	-	-	18.0	-	13.4	-	-	9.9	-	-
Kainuu	6.1	9.0	-	-	-	17.8	-	-	-	-	-
Pohjois-Pohjanmaa	8.7	-	-	-	-	182.3	-	-	-	-	-
Lappi	-	-	-	9.0	-	-	-	-	-	-	-
Keskiarvo	9.0	4.9	10.5	8.1	8.2	11.7	-	10.2	9.9	9.8	9.8
Keskiarvo	8.2					9.9					

